

L'Escola dels Sentits

**Programa educatiu
2020-2021**

Museu de les Cultures
del Vi de Catalunya

VINSEUM

VINSEUM, Museu de les Cultures del Vi de Catalunya, us proposa un viatge a través de les històries del vi, des dels orígens i fins a l'actualitat, des de la terra on arrela la vinya i fins a l'explosió sensorial del tast.

A través del programa educatiu, L'Escola dels Sentits, posem en marxa varies propostes per conèixer el món de les cultures del vi adreçades a tots els nivells de la comunitat educativa i els seus protagonistes.

L'objectiu és generar un punt de trobada on petits i joves se sentin a gust i se'ls desperti la curiositat per saber més del nostre entorn mentre estableixen interrelacions entre diferents disciplines del coneixement.

Us convidem a conèixer amb més detall tot el que el museu pot oferir-vos.

ÍNDEX

VISITES DINAMITZADES

PÀG.

 COI DE BITXO! 6-9 anys	5
 RE-ACCIÓ DEL VI 12-15 anys	5
 MARE VINUM 8-12 anys	6

TALLERS

 LES ORENETES SON AQUÍ 3-5 anys	7
 SONS DE LA VINYA I EL VI 6-12 anys	7
 EL VI DE LA BÓTA DEL RACÓ 3-5 anys	8
 LA FORMA DELS FÒSSILS 9-12 anys	8
 UN CAP PLE DE PARDALS 8-12 anys	9
 DESXIFREM LA CARTOGRAFIA 8-14 anys	9

CONEIX EL Penedès

 HISTÒRIA 6-18 anys	10
 NATURA 7-16 anys	11

EXPOSICIONS TEMPORALS

 BACUS, LES MÀSCARES DEL DÉU 6-18 anys	12
 QUAN LA VIDA ENTRA A L'ESCOLA 6-18 anys	12

FESTIVALS

 VILAPENSA 15-18 anys	13
 MOST A LES ESCOLES 6-18 anys	13

COI DE BITXO!

6-9
anys

1,5h
durada

3€
alumne

Una proposta per conèixer l'insecte que va canviar la història de la vinya a Catalunya i a Europa.

Tot comença davant un cep, observant i coneixent aspectes bàsics de la seva biologia. Descobrirem que la vinya pot ser un petit univers on s'hi relacionen un munt d'organismes diferents. Podrem observar la diversitat d'invertebrats que hi poden viure, aprendrem a diferenciar els insectes i coneixerem les fil·loxeres. Una pregunta ens portarà a visitar VINSEUM: Com podem evitar que la fil·loxera faci mal a la vinya? A través del treball científic anirem formulant hipòtesis, experimentant i traurem conclusions de quina és la millor solució.

RE-ACCIÓ DEL VI

12-15
anys

1,5h
durada

3€
alumne

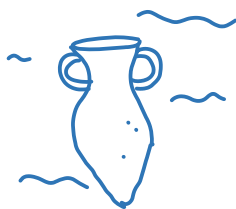
Visita dinamitzada on, a través de petits experiments, veurem que el vi no només és cosa de paciència... també de ciència!

No es tracta d'una visita guiada qualsevol... aprendrem sobre el cultiu de la vinya, la verema, el procés elaboració del vi i del cava i posarem especial atenció als aspectes científics. Realitzarem petits experiments i demostracions que permetin comprovar in situ reaccions químiques, fonaments i lleis físiques.

Passem a l'acció!?

MARE VINUM

8-12
anys

1,5h
durada

3€
alumne

Un viatge en el temps per descobrir com el vi s'ha anat movent pel món fins als nostres dies.

Els grans pobles comerciants de l'antiguitat van recórrer la Mediterrània empesos per l'afany de trobar nous mercats on obtenir primeres matèries i productes exòtics. El vi era una de les mercaderies més valuoses que portaven per intercanviar amb els indígenes que trobaven a les costes del Mare Nostrum.

Amb el temps les societats d'aquests territoris es transformarien adoptant avenços tecnològics, socials, econòmics i culturals emmirallats per societats més avançades. El vi i la cultura del vi s'estenien per tot el món conegut. Observarem com, sense la presència de la vinya i el vi, la història hauria estat diferent i la nostra existència també.

LES ORENETES SON AQUÍ

3-5
anys

1,5h
durada

3€
alumne

Oreneta arribada, primavera començada!

Tenim moltes dites populars sobre les orenetes, però... què en sabem d'elles?

En Pau ens parlarà de les seves amigues, les orenetes.

Tot escoltant un conte, a través de jocs de grup i observant les orenetes del fons de la col·lecció ornitològica del museu, els nens i nenes s'enduran una idea bàsica de com són, què mengen i com viuen aquestes aus tan comunes en l'entorn urbà i amb uns cicles migratoris tan estables.

També a l'escola

SONS DE LA VINYA I EL VI

6-12
anys

1,5h
durada

3€
alumne

La vinya és un espai ple de vida i sons. En aquest taller, seguirem el procés de fer vi a través del so i, en acabar, crearem un xiulet molt especial.

Txic-txac, sonen així les tisores de podar? Imaginem-nos el paisatge sonor de la vinya...

Amb la col·laboració dels alumnes, recrearem els sons que es produeixen durant els ritmes de treball, amb les eines que s'utilitzen per cuidar les vinyes i els estris que trobem als cellers i a les cases per tal d'elaborar i servir el vi.

Els alumnes acabaran recreant el so d'un ocell de vinya a partir d'un xiulet realitzat amb un tub de reg, suro i un trosset de sarment.

EL VI DE LA BÓTA DEL RACÓ

8-12
anys

1,5h
durada

3€
alumne

Saps que no hi ha un sol clau en una bóta? A través d'un joc de pistes sabrem això i molt més mentre ens convertim en veritables boters.

El conservador del fons etnogràfic del museu no sap on és la bóta del racó on li han dit que es guarda el millor vi. Per trobar-la, haurà de comptar amb la col·laboració dels nens i nenes, que hauran de superar quatre proves treballant en equip.

Els alumnes aprendran com es fa una bóta, veuran de prop les eines de boter del fons de la col·lecció del museu, coneixeran un vocabulari ric en termes específics i en frases fetes que ens han arribat del gremi dels boters, transportaran bótes i beuran most a galet.

També a l'escola

LA FORMA DELS FÒSSILS

9-12
anys

1,5h
durada

3€
alumne

Estudiant a fons la col·lecció de fòssils, una de les més destacades del museu, ens convertirem en autèntics paleontòlegs.

Què són els fòssils? D'on surten i com s'originen? El fons paleontològic del museu és considerat únic pel que fa al coneixement del passat geològic del Penedès, per l'amplitud cronològica i perquè acull espècimens de fauna datats des del paleozoic fins al miocè.

Els alumnes aprendran el procés de fossilització i es convertiran en autèntics paleontòlegs. Identificaran un conjunt de bivalves, nummulits, gasteròpodes i equinoïdeus, els classificaran segons la forma i la mida, i en reproduiran un a partir d'un motlle.

També a l'escola

UN CAP PLE DE PARDALS

8-12
anys

1,5h
durada

3€
alumne

L'ornitòloga del museu necessita que li donin un cop de mà amb els seus materials de feina per poder seguir treballant... l'ajudem?

L'ornitòloga que assessora el museu a l'hora d'inventariar la col·lecció d'ocells necessita ajuda: se li han desordenat els materials! Els alumnes classificaran les aus segons unes claus dicotòmiques que els portaran a deduir en quins ecosistemes viuen i podran conèixer de prop uns quants exemplars de la col·lecció d'ornitologia.

A través del joc i treballant en equip, els nens i nenes comprendran quina relació hi ha entre la morfologia i la mida dels becs, les potes i els cossos, el que mengen i l'entorn on es desenvolupen.

També a l'escola

DESXIFREM LA CARTOGRAFIA

8-14
anys

1,5h
durada

3€
alumne

Amb les aplicacions mòbils sembla que els mapes siguin cosa del passat... Però, potser els necessitem més del que ens pensem?

Les diferents peces incloses en la col·lecció de cartografia de VINSEUM ens permetran conèixer els orígens d'aquesta disciplina, al mateix temps que aprenem a interpretar un mapa i comprenem com pot ser una eina útil pel nostre dia a dia.

Amb l'alumnat com a protagonista actiu, posarem en valor aquest patrimoni artístic que resulta essencial per conèixer la nostra història però també per encarar el nostre futur.

També a l'escola

HISTÒRIA

Voleu venir a passar el dia a Vilafranca? Juntament amb Tríade Serveis Culturals us oferim un dia per descobrir com ha canviat la ciutat i el territori que l'envolta al llarg de la història.

Es tracta de compaginar dues activitats ben diferents: una visita a l'exposició permanent del VINSEUM on un educador us acompanyarà i ajudarà a descobrir el conreu, la ciència, el transport, els símbols i la història del vi. I una passejada de la mà de Tríade pel centre històric de Vilafranca descobrint-ne històries i racons.

Un proposem tres possibles itineraris:

1 VINSEUM + Campanar de Santa Maria

6-18
anys

2,5h
durada

6€
alumne

Una oportunitat de descobrir la vila i la depressió prelitoral a vista d'ocell. La visita comença al VINSEUM on es fa un recorregut guiat per tota l'exposició permanent. Després el grup es dirigirà al campanar de Santa Maria on els alumnes podran entendre el valor comunicatiu que han tingut aquestes construccions d'època medieval a través de diferents elements que s'hi han conservat.

2 VINSEUM + Vilafranca medieval

8-16
anys

3h
durada

6€
alumne

Aquesta proposta comença amb una visita guiada a l'exposició permanent al VINSEUM, centrant-nos en la vessant més històrica del museu. Després el grup descobrirà l'urbanisme de la Vilafranca gòtica, com va néixer, quin tipus d'edificis la conformaven i quins grups socials la van forjar. Els alumnes se submergiran en la vida quotidiana a l'edat mitjana, tot visitant els carrers, places i edificis medievals més emblemàtics de la vila.

3 VINSEUM + Vilafranca modernista

8-16
anys

3h
durada

6€
alumne

L'activitat té el seu inici al VINSEUM, on s'hi farà una visita guiada per l'exposició permanent. En sortir del museu es visitaran alguns dels edificis modernistes més emblemàtics de la ciutat. El grup podrà observar quines van ser les tècniques i decoracions més usades pels artistes d'aquesta època. La visita permetrà als alumnes situar el modernisme en el seu context històric i conèixer les característiques principals d'aquest moviment artístic.

NATURA

Voleu venir a passar el dia al Penedès? Ens unim amb Quatre Passes per oferir-vos un dia de descoberta de l'entorn on el museu i la natura es donen la mà.

Es tracta de compaginar dues activitats ben diferents: una visita a l'exposició permanent del VINSEUM on un educador us acompanyarà i ajudarà a descobrir el conreu, la ciència, el transport, els símbols i la història del vi. I una passejada de la mà de Quatre Passes per apropar-nos a l'entorn natural de la comarca.

Un proposem tres possibles itineraris:

① **VINSEUM + Penedès: vinya, fòssils i turons verds**

Començarem amb una visita comentada per l'exposició permanent del VINSEUM que seguirà amb un recorregut de 5,5 Km a l'entorn natural de la muntanya de Sant Pau, des d'on es podrà gaudir d'unes fantàstiques vistes de la plana penedesenca i ens fixarem en el relleu, el paisatge i la vegetació de la zona.

7-10
anys

5,5h
durada

8€
alumne

② **Un dia de natura i vi al Penedès + VINSEUM**

Aquesta proposta comença amb una passejada de 4 km pel Parc del Foix, un espai natural protegit singular al Penedès on hi trobarem vinyes enmig de boscos, roques calcària que amaguen fòssils, herbes aromàtiques i un pantà vora el poble medieval de Castellet. I per la tarda coneixerem el museu a través d'una visita comentada per una educadora a l'exposició permanent.

L'esmorzar es farà Torrelletes i el dinar a Castellet. Caldrà disposar d'autocar per fer el desplaçament des de Castellet fins al museu després de dinar.

9-12
anys

5,5h
durada

9€
alumne

③ **VINSEUM + Fòssils a les vinyes: l'origen geològic**

Aquesta activitat de matí comença al VINSEUM, centrant-nos principalment en la seva col·lecció de geologia que ens ajudarà a conèixer què és un fòssil, descobrir-ne el valor científic i aprendre quines són les primeres pautes per identificar-ne. Després de la visita posarem tots els coneixements en pràctica tot fent una passejada de 5 Km per la muntanya de Sant Pau.

12-16
anys

5h
durada

8€
alumne

EXPOSICIONS TEMPORALS

BACUS, LES MÀSCARES DEL DÉU

6-18
anys

1,5h
durada

2€
alumne

Del 21 d'agost al 25 d'octubre de 2020 a la capella de VINSEUM.

Exposició dedicada al déu del vi, del teatre i de la fecunditat a partir d'un recull de peces de diferents museus d'arqueologia de Catalunya. La mostra permet descobrir la potència del déu a l'època romana a partir de testimonis d'alt interès artístic.

L'activitat educativa "desvestint Bacus" permetrà posar en valor la importància dels mites i ritus, en l'antiguitat i en l'actualitat i subratllar el paper de la festa posant èmfasi en la seva dimensió teatral i en els comportaments que s'hi desenvolupen.

QUAN LA VIDA ENTRA A L'ESCOLA

6-16
anys

1,5h
durada

2€
alumne

De l'11 de desembre de 2020 al 21 de març del 2021 a la capella de VINSEUM.

L'arribada d'uns mestres seguidors de Célestin Freinet (1896-1966) al Penedès va permetre en aquelles aules una revolució pedagògica, amb la sort de deixar uns documents de primer ordre: les revistes escolars elaborades pels propis alumnes i impreses a la mateixa aula.

La impremta escolar és l'element que més crida l'atenció i serà el centre de les activitats educatives, posant en valor aquesta experiència col·lectiva tan singular. Perquè des del present, tot plegat, sigui motiu de memòria, de reflexió i d'imaginar nous futurs.

VILAPENSA??

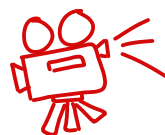
15-18
anys

Festival del pensament, del 13 al 18 d'abril, al Penedès, un projecte de divulgació, debat i reflexió al voltant d'una temàtica concreta que varia en cada edició.

- **Lliga de debats** destinada als i les alumnes de 4rt d'ESO dels centres d'educació secundària de Vilafranca del Penedès. Del gener al abril de 2021.
- **Cinefòrum** destinat als alumnes de 3r i 4rt d'ESO i Batxillerat dels centres educatius de la Vegueria Penedès.

Vila?ensa
Festival del pensament
del Penedès

MOST A LES ESCOLES

6-18
anys

Festival del cinema del vi i del cava que succeeix durant el mes de novembre a varis indrets del Penedès.

- **MOST a les escoles:** projecció de varis curtsmetratges de temàtiques i gèneres ben diferents amb un debat posterior entre els alumnes i alguns dels implicats en l'elaboració dels curts o el festival. L'activitat va destinada a alumnes de 10 a 18 anys, té una durada de 2h i un preu de 2€ per alumne. Es durà a terme a l'Auditori de VINSEUM o a als centres educatius.

- **Convocatòria per a centres educatius:** els grups de primària o secundària poden presentar els seus curtsmetratges (màx. 10 min) abans del 18 d'abril de 2021. Els treballs presentats aniran a concurs i podran guanyar un dels premis de 300€ en material audiovisual (bases a la web mostfestival.cat)

L'ESCOLA AMIGA

L'Escola Amiga és una iniciativa a la qual es poden sumar tots els centres educatius interessats per crear noves fórmules de relació entre escola i museu.

A VINSEUM ens agrada la idea que les escoles puguin treure tot el profit dels recursos que oferim, més enllà de les activitats exposades anteriorment. Volem que les propostes que sorgeixin d'aquestes noves col·laboracions permetin generar nous projectes fets a mida entre el museu i el centre educatiu. Tot plegat per reforçar encara més el vincle entre el món educatiu i el museu.

Si teniu idees i ganes de treballar creant nous projectes amb nosaltres us esperem amb els braços oberts!

CONTACTE

Laia Pérez Moncunill

lperez@vinseum.cat

educacio@vinseum.cat

938 900 582